

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

31-223 Kraków, ul. Kazimierza Wyki 3
e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl tel. 12 415 60 11 Internet: <http://www.stat.gov.pl/krak>

Informacja sygnałna - Nr 5

Data opracowania - czerwiec 2012 r.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W I KWARTALE 2012 R.

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzonego w I kwartale 2012 r. W każdym wylosowanym mieszkaniu badane były osoby w wieku 15 lat i więcej. Z niewielkim uproszczeniem można powiedzieć, że kwartalne wyniki badania ustala się jako średnie wyników z 13 tygodni danego kwartału i uogólnia na populację generalną.

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych) oraz biernej zawodowo przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.

Szczegółowe uwagi metodologiczne można znaleźć w publikowanej przez GUS Kwartalnej informacji o aktywności ekonomicznej ludności na stronie internetowej http://www.stat.gov.pl/gus/praca_ludnosc_PLK_HTML.htm, w publikacji *Aktywność ekonomiczna ludności Polski* lub w Kwartalnej informacji o rynku pracy.

Uwagi: Od I kwartału 2010 r. próba do BAEL została dwukrotnie zwiększona i obecnie liczy 3536 mieszkań.

Prezentowane dane z BAEL zostały uogólnione przy wykorzystaniu bilansów ludności opartych na NSP 2002. Po zakończeniu opracowywania wyników NSP 2011 dane z badania zostaną przeliczone w oparciu o nowe bilanse ludności, w związku z czym ulegną zmianie.

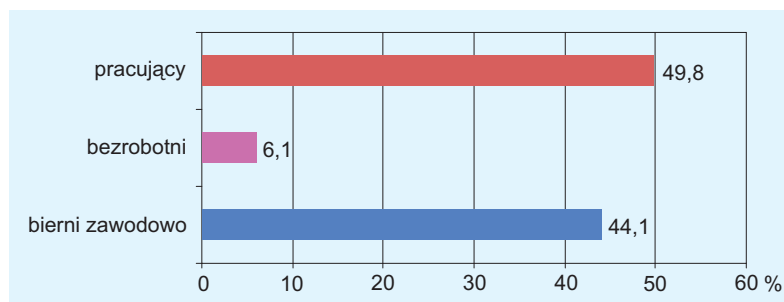
Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

1. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

W analizowanym kwartale zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 1,5 mln osób (1,3 mln pracujących i 0,2 mln bezrobotnych), a biernych zawodowo było 1,2 mln osób. Oznacza to, że przeszło połowa ludności w wieku 15 lat i więcej (50,2%) nie wykonywała pracy.

Wyk. 1. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w I kwartale 2012 r.

W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku populacja osób aktywnych zawodowo zwiększyła się o 72 tys., czyli o 5,0%, a biernych zawodowo - o 4 tys., czyli o 0,3%. Wśród aktywnych zawodowo wzrosła zarówno liczba pracujących - o 54 tys. (o 4,2%), jak i bezrobotnych - o 18 tys. (o 12,3%).

W stosunku do IV kwartału 2011 r. spadła liczba osób zarówno aktywnych zawodowo - o 17 tys. (o 1,1%), jak i biernych zawodowo - o 25 tys. (o 2,1%). Wewnątrz populacji aktywnych zawodowo zmniejszyła się liczba pracujących - o 31 tys., tj. o 2,3%, natomiast liczba bezrobotnych wzrosła o 13 tys., tj. o 8,6%.

Mężczyźni stanowili 53,7% ogółu aktywnych zawodowo (a kobiety 46,3%).

Według miejsca zamieszkania nieco więcej było aktywnych zawodowo mieszkańców miast - 50,6% niż wsi (49,4%).

W wyniku zmian na rynku pracy liczba osób niepracujących przypadających na 1000 osób pracujących spadła w stosunku do analogicznego okresu 2011 r., ale wzrosła w odniesieniu do poprzedniego kwartału. Na 1000 pracujących w I kwartale 2012 r. przypadało 1009 osób niepracujących, rok wcześniej - 1034, a w IV kwartale 2011 r. - 994.

Współczynnik aktywności zawodowej, wyrażający udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, wyniósł **55,9%** (w Polsce 56,0%), tj. więcej o 1,2 pkt proc. niż przed rokiem.

TABL.2 WSPÓLCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011		I kwartał 2012	+/- w porównaniu z	
	I kwartał	IV kwartał		I kw. 2011	IV kw. 2011
	w %				
OGÓLEM	54,7	55,6	55,9	1,2	0,3
mężczyźni	62,7	63,5	63,4	0,7	-0,1
kobiety	47,7	48,7	49,1	1,4	0,4
Miasta	55,1	55,5	56,4	1,3	0,9
Wieś	54,4	55,8	55,4	1,0	-0,4
Według wieku:					
w tym w wieku produkcyjnym					
15-24 lata	72,1	72,3	72,6	0,5	0,3
25-34	31,5	33,3	34,9	3,4	1,6
35-44	85,7	84,3	84,9	-0,8	0,6
45-54	88,4	89,6	90,0	1,6	0,4
55 lat i więcej	80,4	80,1	82,1	1,7	2,0
19,8	23,5	21,3	1,5	-2,2	
Według poziomu wykształcenia:					
Wyższe	80,6	78,3	79,8	-0,8	1,5
Policealne i średnie zawodowe	66,8	66,2	66,1	-0,7	-0,1
Średnie ogólnokształcące	44,2	47,8	46,7	2,5	-1,1
Zasadnicze zawodowe ...	62,0	64,7	64,0	2,0	-0,7
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	17,0	18,4	16,2	-0,8	-2,2

W omawianym kwartale, podobnie jak w poprzednich okresach, znacznie większa aktywność zawodowa cechowała mężczyzn (63,4%) niż kobiety (49,1%). Zarazem bardziej aktywni zawodowo byli mieszkańcy miast (56,4%) niż wsi (55,4%).

Nadal najwyższe współczynniki aktywności zawodowej obserwowano w grupie osób w wieku 35-44 lata (90,0%) oraz 25-34 lata (84,9%). Najniższe - wśród osób w wieku 55 lat i więcej (21,3%), co może być związane m.in. z przejściem na emeryturę, a także w najmłodszej grupie wiekowej 15-24 lata (34,9%), na co ma wpływ brak kwalifikacji zawodowych.

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, największą aktywnością zawodową charakteryzowały się osoby z wyższym wykształceniem (79,8%), a najmniejszą - osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (16,2%).

TABL.1 LUDNOŚĆ AKTYWNA I BIERNA ZAWODOWO W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011		I kwartał 2012		
	I kwartał	IV kwartał	w tysiącach		
			I kw. 2011= =100	IV kw. 2011= =100	
OGÓLEM	2616	2734	2692	102,9	98,5
Aktywni zawodowo	1432	1521	1504	105,0	98,9
pracujący	1286	1371	1340	104,2	97,7
bezrobotni	146	151	164	112,3	108,6
Bierni zawodowo	1184	1213	1188	100,3	97,9

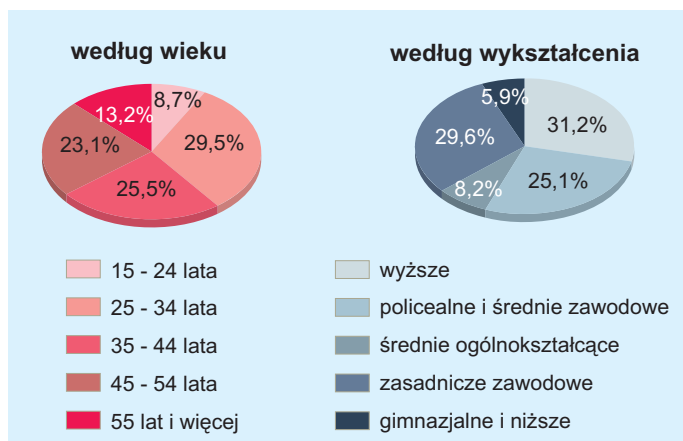
2. PRACUJĄCY

TABL.3 PRACUJĄCY

W Małopolsce w I kwartale 2012 r. pracowało 1340 tys. osób, tj. 89,1% aktywnych zawodowo. Wśród nich więcej było mężczyzn (54,3%) niż kobiet. Ponad połowa pracujących mieszkała w miastach (50,8%), a prawie połowa - na wsi.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011		I kwartał 2012		
	I kwartał	IV kwartał			
	w tysiącach			I kw. 2011= =100	IV kw. 2011= =100
OGÓLEM	1286	1371	1340	104,2	97,7
mężczyźni	699	747	728	104,1	97,5
kobiety	587	623	613	104,4	98,4
Miasta	643	685	681	105,9	99,4
Wieś	643	686	660	102,6	96,2

Wyk. 2. Struktura pracujących w I kwartale 2012 r.

W odniesieniu do I kwartału ub. roku liczba pracujących zwiększyła się niezależnie od płci i miejsca zamieszkania. Wśród kobiet wzrost ten wyniósł 4,4% i był nieco większy niż wśród mężczyzn (4,1%). W miastach sięgnął 5,9% i był o 3,3 pkt proc. większy niż na wsi.

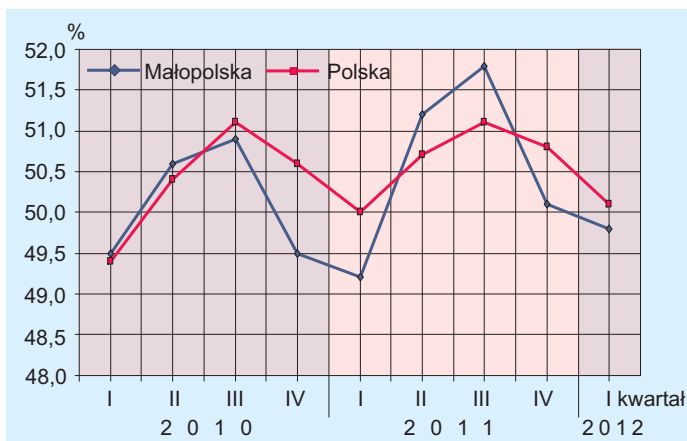
W porównaniu z IV kwartałem 2011 r. odnotowano spadek liczby pracujących niezależnie od płci i miejsca zamieszkania, przy czym największy wśród mieszkańców wsi (o 3,8%) i wśród mężczyzn (o 2,5%).

Podobnie jak w poprzednich kwartałach, w strukturze pracujących według statusu zatrudnienia dominowali pracownicy najemni, których liczba przekroczyła 1,0 mln osób. Stanowili oni 76,3% ogółu pracujących (o 1,8 pkt proc. więcej niż przed rokiem). Pracodawcy i pracujący na własny rachunek stanowili 20,1% ogółu pracujących, natomiast pomagający członkowie rodzin - 3,6%.

W grupie osób wykonujących pracę najemną większość stanowili mężczyźni w liczbie 533 tys. (52,1%). Mężczyźni było więcej także w grupie pracodawców i pracujących na własny rachunek (66,9%). Większość osób pracujących najemnie mieszkała w miastach (56,5%), a wśród pracodawców i pracujących na własny rachunek przeważali mieszkańcy wsi (63,6%), podobnie jak wśród pomagających członków rodzin. Wśród pracowników najemnych 796 tys. osób posiadało pracę stałą, a pozostałe 227 tys. osób pracę na czas określony.

Wskaźnik zatrudnienia, wyrażający udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, w omawianym okresie wyniósł **49,8%** (w kraju 50,1%), tj. był o 0,6 pkt proc. wyższy niż w I kwartale 2011 r., ale o 0,3 pkt proc. niższy niż w IV kwartale 2011 r. W skali kraju Małopolska uplasowała się pod względem tego wskaźnika na 5 miejscu wśród województw.

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL

TABL.4 WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011		I kwartał 2012		
	I kwartał	IV kwartał			
	w %		+/- w porównaniu z		
			I kw. 2011	IV kw. 2011	
OGÓLEM	49,2	50,1	49,8	0,6	-0,3
mężczyźni	56,7	58,1	57,2	0,5	-0,9
kobiety	42,4	43,0	43,2	0,8	0,2
Miasta	49,2	49,8	50,4	1,2	0,6
Wieś	49,1	50,5	49,2	0,1	-1,3
Według wieku:					
w tym w wieku produkcyjnym	64,5	64,9	64,5	0,0	-0,4
15-24 lata	23,4	25,0	25,1	1,7	0,1
25-34	76,8	75,4	75,4	-1,4	0,0
35-44	81,0	83,6	81,8	0,8	-1,8
45-54	74,0	74,1	75,9	1,9	1,8
55 lat i więcej	19,0	22,0	20,2	1,2	-1,8
Według poziomu wykształcenia:					
Wyższe	75,1	73,9	74,1	-1,0	0,2
Policealne i średnie zawodowe	60,2	59,1	58,6	-1,6	-0,5
Średnie ogólnokształcące	36,6	40,4	38,3	1,7	-2,1
Zasadnicze zawodowe ...	55,5	57,3	56,3	0,8	-1,0
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	14,2	16,6	14,0	-0,2	-2,6

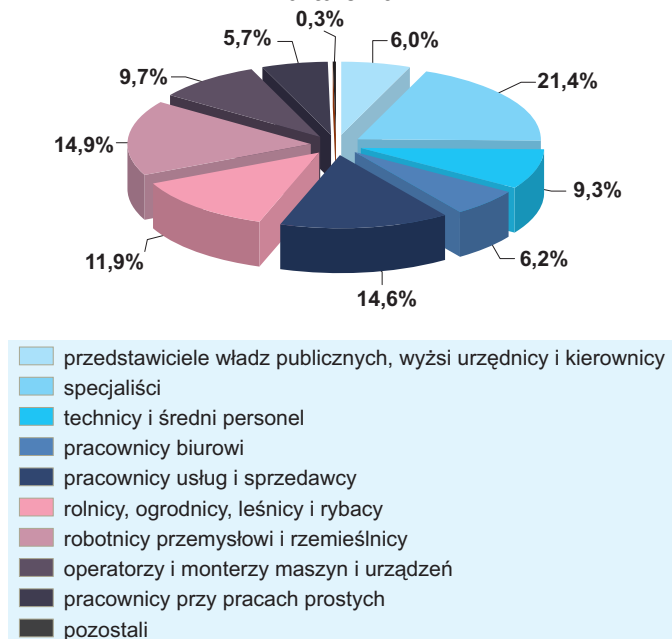
W analizowanym okresie wskaźnik zatrudnienia osób w wieku produkcyjnym wyniósł 64,5% i tym samym nie zmienił się w ujęciu rocznym, ale w zestawieniu z poprzednim kwartałem spadł o 0,4 pkt proc.

Rozpatrując grupy wiekowe, najwyższy wskaźnik notowano nadal wśród osób w wieku 35-44 lata (81,8%), mimo że zmniejszył się on w skali kwartału o 1,8 pkt proc. Najniższy wskaźnik zatrudnienia wystąpił wśród osób w wieku 55 lat i więcej (20,2%).

Według poziomu wykształcenia największy wskaźnik zatrudnienia dotyczył osób po szkołach wyższych (74,1%); przekraczał on o ponad 60 pkt proc. wskaźnik wyliczony dla najslabiej reprezentowanej na rynku pracy grupy osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

Rozpatrując sektory własności, w I kwartale 2012 r. w sektorze prywatnym pracowało 999 tys. osób, tj. 74,6% ogółu pracujących, a w publicznym 341 tys. (25,4%). W ujęciu rocznym w sektorze prywatnym odnotowano wzrost liczby pracujących o 4,0%, a w sektorze publicznym o 4,9%, podczas gdy w odniesieniu do poprzedniego kwartału w sektorze prywatnym wystąpił spadek (o 3,4%), a w sektorze publicznym wzrost (o 1,2%).

Wyk.4. Struktura pracujących według grup zawodów w I kwartale 2012 r.

Według grup zawodów najliczniejszą grupę tworzyli nadal specjaliści - 287 tys. osób, następnie robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - 200 tys. osób oraz pracownicy usług i sprzedawcy - 195 tys. osób.

Udział kobiet wśród specjalistów wyniósł 61,3%, a wśród pracowników usług i sprzedawców - 67,7%. Wśród robotników przemysłowych i rzemieślników zdecydowanie przeważali mężczyźni, stanowiąc 87,5%. Podobnie operatorzy i monterzy - 87,7% mężczyzn.

Spośród pracujących, którzy w ciągu badanego tygodnia przepracowali co najmniej

1 godzinę (1285 tys. osób), ponad 3/4 stanowiły osoby, które pracowały 40 godzin i więcej. Udział mężczyzn, którzy pracowali 40 godzin i więcej w ogólnej liczbie mężczyzn, spełniających kryterium przepracowania co najmniej 1 godziny w badanym tygodniu, wyniósł 80,4%, a analogiczny udział kobiet - 70,1%.

3. BEZROBOTNI

W okresie styczeń-marzec 2012 r. w Małopolsce zbiorowość bezrobotnych (spełniających kryteria stosowane w BAEL) liczyła 164 tys., co oznacza wzrost tak w stosunku do analogicznego okresu ub. roku, jak i do poprzedniego kwartału, niezależnie od płci i miejsca zamieszkania. W podziale według płci wśród bezrobotnych relatywnie więcej było kobiet (51,2%) niż mężczyzn, a według miejsca zamieszkania - mieszkańców wsi (50,6%) niż miast.

TABL.5 BEZROBOTNI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011		I kwartał 2012		
	I kwartał	IV kwartał			
	w tysiącach			I kw. 2011= =100	IV kw. 2011= =100
OGÓLEM	146	151	164	112,3	108,6
mężczyźni	74	69	80	108,1	115,9
kobiety	72	81	84	116,7	103,7
Miasta	76	78	80	105,3	102,6
Wieś	70	72	83	118,6	115,3

TABL.6 STOPA BEZROBOCIA

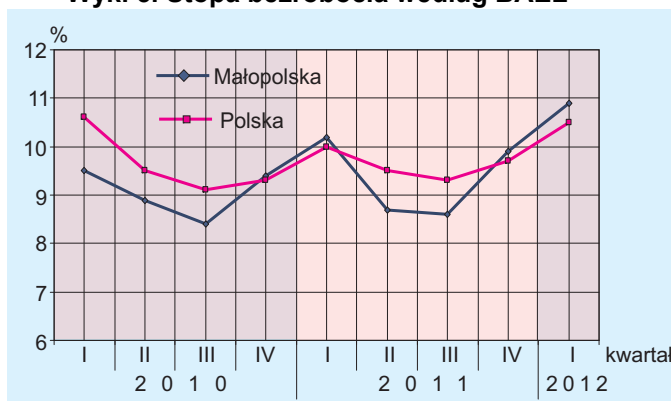
WYSZCZEGÓLNIENIE	2011		I kwartał 2012		
	I kwartał	IV kwartał			
	w %		+/- w porównaniu z		
			I kw. 2011	IV kw. 2011	
OGÓLEM	10,2	9,9	10,9	0,7	1,0
mężczyźni	9,6	8,4	9,9	0,3	1,5
kobiety	10,9	11,5	12,1	1,2	0,6
Miasta	10,6	10,2	10,5	-0,1	0,3
Wieś	9,8	9,5	11,2	1,4	1,7
Według wieku:					
w tym w wieku produkcyjnym	10,5	10,3	11,2	0,7	0,9
15-24 lata	25,9	25,1	28,2	2,3	3,1
25-34	10,4	10,5	11,0	0,6	0,5
35-44	8,4	6,7	9,0	0,6	2,3
45-54	8,0	7,6	7,5	-0,5	-0,1
55 lat i więcej	4,1	6,3	5,3	1,2	-1,0
Według poziomu wykształcenia:					
Wyższe	6,8	5,7	6,9	0,1	1,2
Policealne i średnie zawodowe	9,8	10,7	11,3	1,5	0,6
Średnie ogólnokształcące	17,2	15,5	17,9	0,7	2,4
Zasadnicze zawodowe	10,2	11,4	12,0	1,8	0,6
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	16,3	9,9	13,2	-3,1	3,3

Stopa bezrobocia, liczona jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy, w I kwartale br. według BAEL wyniosła **10,9%** (w Polsce 10,5%), tj. zwiększyła się zarówno w porównaniu z analogicznym okresem 2011 r. o 0,7 pkt proc., jak i z poprzednim kwartałem - o 1,0 pkt proc. Niższą stopę bezrobocia niż Małopolska miały województwa: mazowieckie (7,6%), wielkopolskie (8,7%), śląskie (9,2%), podlaskie (9,5%), lubuskie (9,6%), pomorskie (10,4%) i opolskie (10,5%).

W trudnej sytuacji na rynku pracy pozostawały kobiety, wśród których stopa bezrobocia była o 2,2 pkt proc. większa niż wśród mężczyzn. Dla mieszkańców wsi wskaźnik ten był wyższy niż dla miast o 0,7 pkt proc.

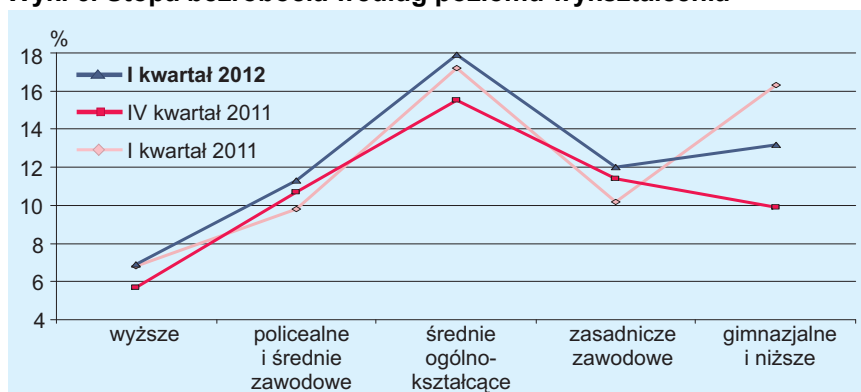
Zjawisko bezrobocia dotyka szczególnie ludzi młodych; stopa bezrobocia w grupie wiekowej 15-24 lata w I kwartale 2012 r. wynosiła 28,2%, tj. ponad 2,5-krotnie więcej niż przeciętnie w województwie. Dla osób w wieku produkcyjnym wskaźnik ten zwiększył się tak w skali roku, jak i kwartału, osiągając poziom 11,2%.

Wyk. 5. Stopa bezrobocia według BAEL

W I kwartale 2012 r., podobnie jak w analogicznym okresie ub. roku, jednocyfrowa stopa bezrobocia cechowała osoby z wyższym wykształceniem - 6,9%, ale już wśród osób po szkołach policealnych i średnich zawodowych - wzrosła do 11,3% (z 9,8%). Najwyższe wskaźniki dotyczyły osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (17,9%) oraz gimnazjalnym i niższym (13,2%).

Wyk. 6. Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia

W skali roku wystąpił wzrost stopy bezrobocia we wszystkich badanych grupach, z wyjątkiem osób legitymujących się najniższym poziomem wykształcenia.

Z kolei w skali kwartału wzrost bezrobocia dotyczył już wszystkich grup według poziomu

wykształcenia bez wyjątku, przy czym największy wzrost wystąpił wśród osób bez zawodu, tj. z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (o 3,3 pkt proc.) i średnim ogólnokształcącym (o 2,4 pkt proc.).

W I kwartale br. przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne wynosił 12,5 miesiąca. Mężczyźni poszukiwali pracy średnio przez 11,7 miesiąca, tj. o 1,7 miesiąca krócej niż kobiety. Dla mieszkańców miast czas ten wyniósł 13,0 miesięcy, a wsi - 12,1 miesiąca.

W województwie małopolskim:

- 39 tys. bezrobotnych, czyli 23,8% ogółu, poszukiwało pracy przez okres do 3 miesięcy;
- 27 tys., tj. 16,5% - od 4 do 6 miesięcy;
- 29 tys., tj. 17,7% - od 7 do 12 miesięcy;
- 69 tys., tj. około 42% ogółu była dotknięta długotrwałym bezrobociem.

Ta ostatnia grupa (osoby poszukujące pracy 13 miesięcy i więcej) charakteryzowała się przewagą kobiet (55,1%) wobec mężczyzn oraz mieszkańców miast (53,6%) wobec mieszkańców wsi.

W populacji bezrobotnych w I kwartale 2012 r. ponad 46% stanowiły osoby, które straciły pracę i podjęły starania, aby znaleźć następną. Udział osób poszukujących pracy po raz pierwszy wyniósł 28,0%, powracających do pracy po przerwie - 22,0%. Pozostałe osoby dobrowolnie zrezygnowały z pracy.

Najwięcej bezrobotnych poszukiwało pracy poprzez ogłoszenia w prasie - 82,9%, krewnych i znajomych - 81,7%, a także biura pracy - 65,9% oraz bezpośredni kontakt z zakładem pracy - 59,1%. (Suma udziałów według metod poszukiwania pracy jest większa niż 100,0% ze względu na to, że badana osoba może zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi.)

Według kryterium stanu cywilnego wśród ogółu bezrobotnych ponad połowę - 54,3% stanowili kawalerzy i panny, 39,6% - osoby pozostające w związku małżeńskim, a pozostałe 6,1% - wdowcy i wdowy oraz osoby rozwiedzione bądź będące w separacji.

4. BIERNI ZAWODOWO

W I kwartale br. w Małopolsce było 1188 tys. biernych zawodowo, tj. 44,1% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju - 44,0%). Wśród nich większość stanowiły kobiety - 60,9%, a według kryterium miejsca zamieszkania nieznacznie przeważali mieszkańcy wsi - 50,4%.

Wśród biernych zawodowo, podobnie jak w minionych okresach, dominowały osoby w wieku 55 lat i więcej, których było 690 tys., tj. 58,1%.

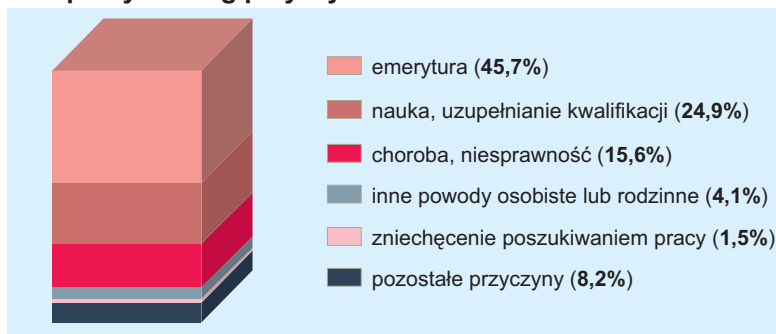
TABL.7 BIERNI ZAWODOWO

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011		I kwartał 2012		
	I kwartał	IV kwartał			
	w tysiącach		I kw. 2011= =100	IV kw. 2011= =100	
OGÓLEM	1184	1213	1188	100,3	97,9
mężczyźni	460	469	465	101,1	99,1
kobiety	724	744	723	99,9	97,2
Miasta	587	612	589	100,3	96,2
Wieś	597	601	599	100,3	99,7

Udział osób w wieku produkcyjnym wyniósł 46,4% (w I kwartale ub. roku - 45,4%).

Nadal najmniej było osób biernych zawodowo z wykształceniem wyższym (9,7% ogółu), natomiast najwięcej - z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (39,7%).

Wyk. 7. Struktura biernych zawodowo nieposzukujących pracy według przyczyn bierności w I kwartale 2012 r.

Wśród biernych zawodowo 99,4% stanowiły osoby nieposzukujące pracy (1181 tys. osób).

W I kwartale br. do głównych przyczyn bierności zawodowej należały w dalszym ciągu: emerytura - jako powód podało ją 540 tys. osób, nauka i uzupełnianie kwalifikacji - 294 tys., choroba, niesprawność - 184 tys. osób.

Inne powody osobiste lub rodzinne podało 48 tys., a zniechęconych poszukiwaniem pracy było 18 tys. osób.

Podsumowanie

Według wyników BAEL w skali roku w Małopolsce odnotowano zarówno wzrost liczby pracujących, jak i bezrobotnych. Mniejsze było obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi. Stopa bezrobocia wzrosła (podobnie jak w kraju). Dla osób młodych, w wieku 15-24 lata, wskaźnik ten około 2,5-krotnie przewyższał średnią wojewódzką. Więcej było osób biernych zawodowo.

W porównaniu z IV kwartałem 2011 r. zaobserwowano m.in. spadek populacji aktywnych zawodowo, z powodu zmniejszenia się liczby pracujących, większe obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi, wyższą stopę bezrobocia, niezależnie od płci i miejsca zamieszkania, mniejszą liczbę osób biernych zawodowo.

Wyk. 8. Zmiany na rynku pracy w I kwartale 2012 r.

